

інформацію довідкового характеру, показати студенту певні поради щодо успішного вирішення завдання.

У кожного студента є внутрішній мотив, спрямований на пізнавальну діяльність. Завдання викладача - всіляко сприяти розвитку цього мотиву.

Назаренко О.В.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ

На сучасному етапі розвитку для України як аграрної держави гостро постає питання забезпечення агровиробництва висококваліфікованими кадрами, професійні якості яких дозволять вирішувати питання планування, керування та виробництва в різних галузях агробізнесу.

Українська держава, маючи європейський вектор розвитку, зацікавлена у підготовці фахівців нової генерації. Саме тому якісна підготовка випускників аграрних вишів покликана забезпечити вирішення цього завдання.

З огляду на це, сучасний студент повинен буди орієнтованим на постійний саморозвиток та самовдосконалення на шляху до професійної самореалізації, і мовна підготовка тут посідає важливе місце, яка повинна «цілеспрямовано навчати студентів ґрунтовних умінь: будувати мовленнєвий твір, створювати текст, володіти риторично-професійним мовленням, що має задані мовностилістичні ознаки й характеризується високим рівнем експресивного впливу на читача або слухача», - підкреслює М. Пентилюк [2, с. 2-3].

Як відзначає О.Є Гридчук, що в школі учень оволодіває певними компетенціями, зокрема мовленнєвою, що передбачає вміння слухати, говорити й розуміти; мовною, що забезпечує обізнаність із системою знань про мову; предметною, що сприяє відтворенню в свідомості учня мовної картини

світу[1, с.76]. Для викладача вищої школи є завданням розвинути у студентів ці компетенції і наповнити новим смислом, сприяючи їх становленню як мовних особистостей.

До сучасного фахівця з вищою освітою, зокрема фахівця аграрного профілю, сучасним виробництвом висуваються високі вимоги, які передбачають вільне володіння державною мовою, а також вміння професійно спілкуватися на належному рівні.

Підготовка конкурентоспроможних фахівців аграрного профілю є одним з важливих завдань сучасної освіти, про що стверджується у таких державних документах, як Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність», в Указах Президента України «Про національну доктрину розвитку освіти в XXI столітті», «Про заходи щодо вдосконалення системи вищої освіти» та ряді інших. Для результативного та ефективного вирішення цих завдань, необхідно формувати ділову та мовленнєву культуру в студентів вишів, для чого і покликаний курс «Ділова українська мова за професійним спрямуванням». Цей навчальний предмет спрямований на розвиток таких аспектів мовної підготовки, як граматики-стилістичний, комунікативний, термінологічний, лексикографічний, культуромовний, фахово-прикладний. Крім того, значущим є поглиблення лінгвістичних знань студентів для опанування фахової термінології, формування високого рівня культури усної й писемної комунікації українською мовою, для розвитку професійних здібностей загалом.

З огляду на те, що кожна галузь знань має свої терміни, при чому деякі з них можуть мати декілька значень, правильність вживання яких можна з'ясувати лише з контексту. Утворюючи похідні форми термінів, необхідно звертатись до словників чи довідників, щоб запобігти виникненню помилкового уживання слів. Для розв'язання таких проблем вважаємо за доцільне укладання термінологічних словників для різних спеціальностей, за якими йде підготовка студентів у виші. Ця робота повинна проводитися у співпраці з викладачами спеціальних кафедр. Ускладнюється ця справа ще й тим, що у

світі не припиняється поява нових слів завдяки науково-технічному прогресу, розвитку народного господарства, діджиталізації. Цей процес триває безупинно, сприяє збагаченню нашої мови, але і вимагає унормування. Під час навчання дуже важливим є стимулювання студентів до роботи зі словниками різних типів, що допоможе їм враховувати лексичну сполучуваність та стилістичну доцільність уживання слів.

У вивченні курсу «Ділова українська мова за професійним спрямуванням» передбачається оволодіння студентами знаннями щодо офіційно-ділового стилю та навчання написання ряду ділових паперів. Окрім написання автобіографії та витягу з протоколу, студенти повинні вміти оформлювати бібліографічний опис тексту, розуміти принципи роботи з джерелами наукової інформації.

На практичних заняттях приділяється увага вивченню норм правильної вимови, які у першу чергу демонструють рівень освіти мовця. Вплив російської мови, низький рівень мовної культури спричиняють виникнення помилок при вимові слів та їх форм (*кроф, зуп* замість *кров,зуб*), (*два трактора, три проєкта* замість *два трактори, три проєкти*). На увагу заслуговують слова, що мають подвійний наголос, який служить для розрізнення значень слова (*кредИт – крЕдит, виГода - вигОда*), а також наголошування спільнокореневих слів, які мають відмінності в російській та українській мовах (*нОвий – новИй, рУсло – руслО*). Також проводиться робота з подолання нерозрізнення мовцями значення ряду лексем (*показник – покажчик, ділянка – дільниця, особовий – особистий, комунікативний – комунікаційний* тощо).

Отже, фахівець з вищою освітою повинен вміти не тільки оформити ряд нормативних ділових паперів, але й вправно володіти мовою, що буде сприяти професійній реалізації, формуванню самосвідомості та підвищенню рівня загальної культури.

Література:

1. Гриджук О.Є. Специфіка формування мовнокомунікативної компетентності студентів лісотехнічного напрямку підготовки// Наукові записки. Серія: педагогіка. – 2016. – №1. – С.75- 80.

2. Пентиліук.М.І. Стратегічні орієнтири підготовки майбутнього вчителя-словесника / М.І.Пентиліук // Дивослово. – 2014. №11. – С. 2 - 6.

Пантілеєнко К.С.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ПРИЙОМИ НЕПІДГОТОВЛЕНОГО МОВЛЕННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Володіння іноземною мовою для спеціаліста з вищою освітою є не лише частиною його загальної культури, але й засобом для забезпечення постійного професійного зростання і конкурентоспроможності; тому сучасний студент потребує максимального розвитку іншомовної комунікативної компетентності.

Як зазначають учені, непідготовлене мовлення – це такий рівень володіння іноземною мовою, при якому мовець без підготовки (тобто, не витрачаючи часу на підготовку) і без прямих спонукань до говоріння здатний використовувати засвоєний мовний матеріал у комбінаціях, які раніше йому не зустрічалися. Провідними ознаками непідготовленого мовлення виступають його одночасна оформленість у мовному і змістовому плані під час вираження власних думок. Основні складові частини непідготовленого мовлення – це експромптність (уміння говорити швидко і без підготовки), імпрізованість (уміння комбінувати) та спонтанність (здатність ініціативно розпочати та продовжити розмову).

Основною відмінною ознакою непідготовленого мовлення від підготовленого є те, що при непідготовленому мовленні мислення зосереджується на змістові висловлювання, а мовне оформлення відбувається